Region Stockholm

SÄRSKILT UTTALANDE

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

2019-06-18

Vänsterpartiet

Ärende nr 5
HSN 2019-0219

Yttrande över budgetunderlag för hälso- och sjukvårdsnämnden för 2020 samt planering för 2021 till 2023

Vänsterpartiet deltar inte i beslutet.

Förslaget till budgetunderlag inför budgetåret 2020 bygger på den styrande blågröna koalitionens val av prioriteringar i budgeten och dess val av politisk organisation. Vänsterpartiet har en annan grundsyn och kommer att lägga ett eget budgetförslag inför 2020.

Vänsterpartiet har självfallet en mängd åsikter om det föreslagna budgetunderlaget, men har valt att enbart kommentera kring ett fåtal av de punkter som budgetunderlaget berör:

1. **Avskaffa vårdval och prioritera bättre.** Det är uppenbart att det är ekonomiskt osäkra tider nu i Region Stockholm och att regionen måste göra svåra ekonomiska prioriteringar och åtstramningar. Vänsterpartiet anser att socioekonomiskt utsatta områden och personer med hög risk för ohälsa måste prioriteras högst. Dagens system med vårdval driver kostnadsutvecklingen och en snedvridning av vården där den mest privilegierade har bäst tillgänglighet till vård. Trots detta har regionen infört ytterligare vårdval och nu står vi inför ett prognostiserat underskott för hela regionen på över 600 miljoner kronor. För att få en budget i balans och kontroll på Region Stockholms kostnader måste vårdvalen avskaffas snarast och en prioritering göras vart resurserna gör mest nytta. I budgetunderlaget lyfts också problem med centrala vårdgivare som riskerar att hamna på obestånd som en kommande utmaning. Detta är produkten av nyliberal hälso- och sjukvårdspolitik, där hälso- och sjukvård ska drivas utifrån vinstintresse och konkurrens, vilket inte skulle uppstå i ett system där vården drivs inom ramen för det gemensamma.

2. **Satsa på att bli attraktiva arbetsgivare**. Förvaltningen skriver i budgetunderlaget att regionen har ett stort ansvar att vara attraktiva arbetsgivare som förmår behålla och utveckla sina medarbetare. Detta är en fin målsättning, men utan ett budgetutrymme att faktiskt ändra arbetsförhållandena ute i verksamheterna kommer det stanna vid vackra ord, och regionen kommer även fortsättningsvis ha utmaningar kring kompetensförsörjning, personalruljans och stora behov av inhyrd personal. När regionen frenetiskt vägrar genomföra offensiva personalsatsningar så flyr sjukhusens personal till dyra bemanningsföretag som profiterar på den dåliga arbetsmiljön. Genom att bli attraktiva arbetsgivare kan Region Stockholm använda de pengar, över 100 miljoner kronor, som läggs på inhyrd personal på andra viktigare saker.

3. **Se över kostnader och regelverk för digitala vårdbesök.** Samhället digitaliseras i allt högre utsträckning och det är naturligt att denna utveckling även sker inom hälso- och sjukvården. Dock är det oroväckande att mängden digital utomlänsvård har ökat med 47,7 % detta tertial jämfört med samma period i fjol. Vänsterpartiet vill se över dessa kostnader, vilket skulle kunna innebära en besparing i budgeten. Region Stockholm bör se över vilka typer av besök hos nätläkare som ska ge ersättning och inte. I förlängningen vill Vänsterpartiet se en tydligare nationell reglering kring denna typ av vårdtjänst. Det är glädjande att SKL nyss valt att sänka rekommendationen för ersättningsnivåerna till nätläkarna, om regionerna väljer att följa rekommendationen kommer det att bidra till en kostnadssänkning för Region Stockholm.
4. **Höj inte avgifter för hjälpmedel.** I budgetunderlaget framgår att man vill höja avgifterna för vissa hjälpmedel såsom elrullstolar, vissa ortopediska hjälpmedel och träningshjälpmedel för att spara pengar. Detta anser vi är problematiskt då dessa kostnader drabbar personer som i mångt och mycket redan i ekonomiskt svåra situationer, personer som har normbrytande funktionsvariation, äldre personer eller personer som är sjukskrivna.
5. **Ersättningsmodellen för akutsjukhusen.** I budgetunderlaget skriver förvaltningen att det är viktigt att se över ersättningsmodellerna för de egenägda akutsjukhusen nu när avtalen ska revideras. De skriver att en större del av ersättningen ska knytas till utförd vård. Vänsterpartiet är oroliga att en sådan utveckling inte leder till ökad effektivitet och tillgänglighet till vården, utan snarare ett utvidgat system där vården snarare "räknar pinnar" än ser till vad som är bäst för patienten.

Vänsterpartiet kommer att lägga ett eget budgetförslag för 2020 under hösten. Vårt förslag skulle ge våra sjukvårdsverksamheter betydligt större möjligheter att exempelvis öppna de vårdplatser som nu är stängda.